

ZDSLUMS26

IZJAVA ZA MEDIJE: Majski salon ZDSLUMS26: Integrali – konstruirati svet

MAJSKI SALON ZDSLUMS26

**INTEGRALI –
KONSTRUIRATI SVET**

27. 5.–22. 8. 2026

Muzej premogovništva Slovenije
Galerija Velenje

ZDSLUMS26

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Festival Velenje

GALERIJA VELENJE

ZDSLUMS26

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Festival Velenje

GALERIJA VELENJE

Majski salon, ena osrednjih in največjih slovenskih razstav sodobne umetnosti, od leta 1909 predstavlja najnovejšo produkcijo članov Zveze društev slovenskih likovnih umetnikov. Vsako leto se izbrani umetniki v velikem številu predstavijo v drugem slovenskem mestu, letošnji konstruktivistični tematiki, posvečeni letu Srečka Kosovela, pa posebej ustreza delavska in industrijska zgodovina Velenja.

Kustosa razstave sta **Marko Košan** in **Sara Nuša Golob Grabner**, ki sta projekt zasnovala v sodelovanju z Zvezo društev slovenskih likovnih umetnikov, Galerijo Velenje in Muzejem premogovništva Slovenije. Vodja projekta je **Petra Kosi**.

Razstavljajo: **Helena Angelski, Bagrat Arazyan, Ernest Artič, Vladimir Bačič, Karmen Bajec, Natasha Bakovic, Igor Banfi, Jani Bavčer, Natalia Berezina, Marin Berovič, Katja Bogataj, Rok Bogataj, Urška Boljkovac, Matjaž Diego Zadel DellaMorte (ex Matjaž Borovničar), Suzana Brborović, Beti Bricelj, Klemen Brun, Brut Carniollus, Bernarda Conič, Dragica Čadež, Sara Čeh, Mojca Černič Pretnar, Bogdan Čobal, Rado Dagarin, Miloš Dekić, Barbara Demšar, Boge Dimovski, Domen Dimovski, Jurij Dobrila, Tetyana Donets, Tina Derčar, Marjan Drev, Vesna Drnovšek, Matjaž Duh, Andreja Džakušič, Erna Ferjanič, Mitja Ficko, Andrej Furlan, Tanja Gabrijelčič, Irena Gajser, Maša Gala, Irena Gayatri Horvat, Stanka Golob, Andreja Gregorič, Jasmina Grudnik, Marjan Gumilar, Herman Gvardjančič, Đejmi Hadrovič, Cvetka Hojnik, Aleš Horvat, Goran J. Horvat, Anita Indihar Dimic, Lea jazbec in Brane Širca, Jolanda Jeklin, Anja Jerčič Jakob, Klavdija Jeršinovec, Duša Jesih, Natalija Juhart Brglez, Anže Jurkovšek, Barbara Jurkovšek, Lojze Kalinšek, Narcis Kantardžić, Azad Karim, Silva Karim, Barbara Kastelec, Meta Kastelic, Simon Kastelic, Boštjan Kavčič, Mateja Kavčič, Ana Kavčnik Jamnik, Žiga Kelenc, Kiki Klimt, Aleksij Kobal, Špela Kobal, Brane Korez, Matic Kos, Alja Košar, Zmago Kovač, Pšenica Kovačič, Nina Koželj, Andreja Kranjec, Anka Krašna, Igor Kregar, Miran Kreš, Blažka Križan, Vladimir Leben, Gani Llallosi, Natalia Lopatnikova, Robert Lozar, Aprilija Lužar, Simon Macuh, Katja Majer, Stanislav Makuc, Peter Marolt, Slađana Matić Trstenjak, Vanja Mervič, Jana Mihelj, Marijan Mirt, Andrej Mivšek, Rok Mohar, Meta Mramor, Majk Mulaček, Petja Novak, Samo Pajek, Marko Pak, Lana Pastirk, Metka Pepelnak, Miha Perčič, Andrej Perko, Izidor Tomaž Perko, Eva Petrič, Herman Pivk, Boštjan Plesničar, Ajda Podgorelec, Anja Podreka, Vojmir Pogačar, Borut Popenko, Luka Popič, Uroš Potočnik, Vesna Poznič, Zoran Poznič, Annmarie Prah, Gregor Pratneker, Arjan Pregl, Marija Prelog, Marjan Prevodnik, Primož Pugelj, Urška Rendla, Sandi Renko, Mira Resnik, Branimir Ritonja, Janez Rotman, Tara Rubinić, Stanko Sadjak, Jur Samec, Nataša Sedej, Aleš Sedmak, Nataša Segulin, Mojca Senegačnik, Apolonija Simon, Ivan Skubin, Jerneja Smolnikar, Claudi Sovre in Nejc Trampuž, Alenka Spacal, Teo Spiller, Zora Stančič, Damjana Stopar, Lucija Stramec, Petra Strban, Breda Sturm, Božidar Svetek, Stojan Špegel, Tanja Špenko, Dominik Štibernik, Arijel Štrukelj, Nataša Tajnik Stupar, Urša Toman, Tim Topić, Alenka Venišnik, Lona Verlich, Aleksander Vukan, Uroš Weinberger, Louise Winter, Maja Zaplotnik, Ljubica Zgonec Zorko, Mojca Zlokarnik, Matej Zorec, Klemen Zupanc, Lara Žagar, Dani Žbontar, Ivan Žerjal.**

O izkušnji kuriranja Majskega salona je Sara Nuša Golob Grabner dejala: *»Majski salon kljub obsežne vključenosti umetnikov in širini interpretacije zadane teme predstavlja priložnost, da kuratorska presoja in izbor ustvarita vsaj delno rdečo nit, kar pregledni razstavi doda občutek koherentnosti in celovitosti. Delo v arhitekturno močno definiranih prostorih je številne umetnike motiviralo k ustvarjanju del namenjenih prav za Majski salon, pritegnili pa smo tudi mnogo mladih umetnikov, ki na Majskem salonu letos sodelujejo prvič. Na ta način tradicionalni razstavni projekt ostaja svež in inovativen iz leta v leto«.*

Na razstavi sodeluje 173 likovnih in vizualnih umetnic ter umetnikov, katerih dela obravnavajo širok spekter sodobnih tem, od družbenih in okoljskih vprašanj do refleksij sodobnega sveta in prihodnosti. Izbor del temelji na kakovosti izvedbe, moči sporočilnosti ter navezavi na razpisano temo konstruktivizma in Kosovelove misli.

Posebnost letošnjega Majskega salona je razstava na dveh vsebinsko različnih prizoriščih, v Galeriji Velenje in Muzeju premogovništva Slovenije, kar je predstavljalo svojevrsten izziv pri realizaciji razstave. Medtem ko galerijski prostor omogoča klasično predstavitev sodobne umetnosti, muzejski ambient s svojo avtentično industrijsko dediščino z deli vzpostavlja neposreden dialog ter odpira dodatne pomenske plasti razstave. Odpira tudi nove perspektive na pereče družbene tematike, ki neposredno komunicirajo z lokacijo projekta.

»Letošnji Majski salon ZDSLUMS26 v Velenju predstavlja izjemen produkcijski zalogaj, saj smo pod krovno temo 'Integrali – konstruirati svet' povezali kar 173 likovnih in vizualnih umetnikov. Veseli me, da smo projekt zasnovali v odličnem sodelovanju z Galerijo Velenje in z Muzejem premogovništva Slovenije. Največji izziv, pa tudi uspeh letošnjega salona, je bila postavitve na dveh vsebinsko in arhitekturno popolnoma različnih lokacijah. Prostorji Galerije Velenje ponujajo čisto in geometrijsko strukturo za predstavitev sodobne umetnosti, medtem ko surovost industrijskega podzemnega prostora muzeja razstavo vrednostno in pomensko oplemeniti. Z letošnjo edicijo Majskega salona ne le spomnimo na Kosovelov jubilej, ampak dokazujemo, kako lahko sodobna umetnost v različnih okoljih sproži močan dialog z ljudmi in prostorom, natanko tako, kot si je to prizadeval pesnik sam«, je zapisala Petra Kosi, Vodja Majskega salona.

Muzej premogovništva Slovenije kot prostor kolektivnega spomina na delo in življenje številnih generacij rudarjev daje razstavi poseben simbolni pomen. Srečanje umetnosti in industrijske dediščine povezuje idejo ustvarjanja: nekoč ustvarjanja energije za razvoj družbe, danes pa ustvarjanja novih pogledov, vprašanj in idej skozi umetnost.

Galerija Velenje, zgrajena leta 1971 po načrtih arhitekta Adija Miklavca, predstavlja pomemben primer modernistične in brutalistične arhitekture v Sloveniji. Stavba z jasno geometrijsko zasnovo, poudarjenimi betonskimi elementi in izrazitim arhitekturnim jezikom odraža ideje funkcionalnosti, čistih oblik in iskrenosti materialov. Leta 2015 je bila prenovljena po načrtih arhitekta Gregorja Gojevića, pri čemer je ohranila svojo izvirno identiteto ter brutalistični značaj surovega betona. Prav poudarek na čistih linijah, konstrukciji ter odnosu med prostorom in obliko odpira povezavo z ustvarjalnostjo Srečka Kosovela in konstruktivizmom. Podobno kot konstruktivistična umetnost

tudi arhitektura Galerije Velenje temelji na jasni strukturi, funkcionalnosti in sodobnem izrazu, kjer oblika postane nosilka ideje in vsebine.

Načrt velenjske rudniške elektrarne, zgrajene leta 1926 – v letu smrti Srečka Kosovela, ki krasi celostno grafično podobo razstave in naslovnico kataloga Majskega salona 2026, ni zgolj priložnostna domislica. Gre za močno vizualno podobo, prek katere izbrane umetnice in umetniki vzpostavljajo ustvarjalni dialog s pesnikom in mislecem. Hkrati simbolno ponazarja Kosovelovo razumevanje lastnega poslanstva, saj je svojo poezijo želel približati delavcem in jo ponesti med ljudi v revirjih.

Na sklepnem dogodku bomo razglasili tudi letošnje dobitnice in dobitnike nagrad MS'26 ZDSLUMS26. Nagrajenko in nagrajenca so na skupni seji v ponedeljek, 25. 5. 2025 izbrali predstavniki in predsedniki Umetniških svetov regionalnih društev ZDSLUMS26 in kustosa razstave, pod vodstvom akademskega slikarja Roberta Lozarja, predsednika Umetniškega sveta ZDSLUMS26.

NAGRAJENCI LETOŠNJEGA SALONA:

GLAVNA NAGRADA: Uroš Weinberger (1975, Trbovlje)

Portret umetnika, foto: Borut Peterlin

Uroš Weinberger je eden vidnejših in uspešnejših slovenskih predstavnikov sodobne umetnosti, znan po slikarstvu, ki združuje elemente digitalne estetike, družbene kritike in futurističnih podob. Motivi so skladno s tematiko realizirani s preišljenim plastenjem, konstruiranjem in nasičenim koloritom, kar rezultira v nemudoma prepoznavnem likovnem jeziku. V svoji praksi uspešno vzpostavlja ravnotežje med klasičnimi likovnimi mediji, pronicljivo konceptualizacijo futurističnega špekuliranja ter kritičnim odsevom sedanosti.

Likovno delo *A Glitch in the Matrix*, izvedeno v tehniki olja na lanenem platnu, govori o digitalni dekonstrukciji, ki ponazarja razkroj in predrugačenje realnosti. Antagonist na sliki je razpet med medijskim in fizičnim svetom. Na obeh ravneh je izpostavljen pastem, ki razgrajujejo in preoblikujejo njegov način zaznave, njegovo bivanje in posredno tudi njegovo telo. Slika je predhodno računalniško strukturirana z algoritemsko manipulacijo spletnih podob in digitalnim kolažiranjem z (re)apropriacijo ikonografije popularne kulture, množičnih medijev in znanosti.

Delo, ki obravnava morbidno, obteženo, a povsem aktualno tematiko, odraža tudi še vedno prisotno relevantnost skrbi, izraženih v pesmih Srečka Kosovela, ter jih rekontekstualizira v kontekst sodobnega časa.

Uroš Weinberger, A Glitch in the Matrix, 2025, olje na platnu, 150 × 130 cm, foto: arhiv avtorja

PRIZNANJE ZA MLADO AVTORICO: Lara Žagar (1993, Slovenj Gradec)

Lara Žagar ustvarja dolgoročne projekte, v katerih raziskuje vizualno izkušnjo okolja in svoj odnos do njega. V času polikrize s prostorsko instalacijo usmerja pozornost na ranljivost naravnega sveta, kar izraža skozi izrazito sodoben in izviren likovni jezik, ki dodatno zaživi v umetnem okolju kot kritika in premislek. Žive sisteme raziskuje prek združevanja biomedijskih praks, terenskega preučevanja in digitalnih raziskovalnih metod. Pozornost namenja okoljskim, družbenim in geopolitičnim spremembam, ki oblikujejo sedanost in vplivajo na predstave možnih prihodnosti. Delo *Herbarium 1835* izhaja iz tradicionalne sistematične zbirke rastlinskih primerkov kot artefaktov. Rastlinske fosile prihodnosti raziskuje skozi kiparsko prakso, pri čemer se osredotoča na kalup in negativ simbiotskih povezav, ki nastajajo, bodo nastale oziroma so nastale v postapokaliptični prihodnosti. Pridobljeni artefakti vselej kažejo na mrežo odnosov, v katero so bili ujeti ob svoji kristalizaciji v fosil.

S svežimi sodobnimi pristopi poudarja zapletene povezave med posameznimi deli, ki predstavljajo interakcijo med namišljeno floro in širšim ekosistemom prihodnjega sveta, s čimer umetnica uspešno naslavlja tudi temo letošnjega Majskega salona.

Lara Žagar, *Herbarium 1835, Re-terformiranje*, 2023-24, mešana tehnika, foto: arhiv avtorice

PRIZNANJE ZA INOVATIVNO DELO: Dominik Štibernik (1993, Ljubljana)

Dominik Štibernik je eden najbolj izstopajočih in inovativnih umetnikov mlajše generacije. Njegova praksa je zaznamovana z unikatno perspektivo pogleda na avtorstvo in likovno prakso samo, s čimer izkazuje visoko stopnjo samozavedanja ter zmožnost eksistencialističnega motrenja. Preučuje razstavne, ateljejske in obprodukcijske spontanosti ter zakulisje umetniške prakse povzdiguje v umetniško delo oziroma gesto.

Gestikularna in namensko performativna raba materialov vstopa v dialog z vsebino umetniških del, ki so samonanašalna in preizprašujejo, kaj oziroma kje je umetniško delo. V zadnjem obdobju umetnik premišljuje o muzejih kot prostorih trajnosti, znotraj katerih lahko efemerno vztraja, njegova praksa pa ostaja usmerjena v ustvarjanje subtilnih sledi, ki se vpišujejo v arhitekturne, arhivske in simbolne strukture institucije ter materializirajo potrebo po dokazu obstoja in zapuščine.

Z delom *Selfie*, hiperrealističnim silikonskim avtoportretom v lesenem piedestalu, v galeriji zavzema prostor galerijske klopi in uspešno kritično tematizira kratek stik med uporabnim elementom muzeja oziroma galerije in njegovo simbolno ekonomijo. Delo se hkrati umešča v zapuščino avantgardnih praks, ki so prelamljale mejo med umetnostjo, telesom in institucionalnim okvirom.

Foto: arhiv avtorja

Dominik Štibernik, Selfie, 2025, hiper-realistični silikonski avtoportret v lesenem piedestalu, 46 × 46 × 180 cm, foto: arhiv avtorja

Utemeljite je pripravila Sara Nuša Golob Grabner, kustosinja Majskega salona ZDSLUMS2026.

Kontakt za medije:

Petra Kosi, Vodja Majskega salona ZDSLUMS

E: petra.kosi@zdslu.si

T: 051 305 033

Pripravila: Petra Kosi, Vodja projektov ZDSLUMS